

CRIATURES

OLGA VALLEJO

08/06/2019

Acollir infants d'Ucraïna a l'estiu

Des del 1999 l'ONG TANU treballa perquè nens, nenes i adolescents amb risc d'exclusió social puguin aprofitar els valors de la família

Fa dotze anys que la Rosa (50), l'Armand (50) i els seus fills, l'Adriana (19) i l'Armand (15), són una **família acollidora. I en fa set que a Sasha (13)**. "Havíem apadrinat algun nen però eren relacions massa fredes. Teníem ganes de fer un pas més i després de llegir un article sobre TANU ens vam decidir. A l'octubre ens hi posàvem en contacte i al desembre ja ens arribava un nen a casa", explica l'Armand. Quan els pregunto què suposa acollir, la Rosa té clar que és un trasbals emocional: "Els nostres fills eren petits (8 i 4 anys) i de cop eren amb un nen que parlava rus. **La primera acollida cadascú la gestiona com pot, però clarament ha sigut un enriquiment brutal tant personalment com per a tota la família.** Tots hi estem implicats".

ACOLLIM?

Per a qui es plantegi la possibilitat d'acollir, Mariana Martínez-Zuccardi, psicòloga i terapeuta familiar sistèmica del Gabinet Psicològic Mataró, recomana que es **prepari l'arribada de la criatura**: "Probablement la cultura i la llengua diferents són les primeres barreres que ens trobem. Tot i que els nens i nenes es comunicaran en català o castellà en poc temps, **podem aprendre vocabulari bàsic de la seva llengua i preparar cartolines amb paraules i imatges perquè resulti fàcil comunicar-nos-hi**". Quan la família acollidora té fills també és important preparar-los per a l'arribada de la criatura. Segons cada edat tindran diferents inquietuds, però en tot cas han d'entendre que l'acollida no és cap amenaça, no perilla el seu lloc a la família, i la persona nouvinguda és algú amb qui poden compartir coses i enriquir-se mútuament.

Quan la família acollidora té fills també és important preparar-los per a l'arribada de la criatura

Els nens i nenes acollits a través de TANU venen dos cops a l'any, un mes i mig per Nadal i des de mitjans de juny fins a finals d'agost. Per a la Rosa i l'Armand, pel que fa al funcionament logístic -escola, casals, trobades familiars, visites al metge, vacances, etc.-, **en Sasha és un més i a nivell emocional també acaba sent com un fill més.** Diuen que gairebé no recorden la família sense acollits. "Els nostres nens d'acollida són nanos amb vides complicades, sovint hiperactius, i per això de tant en tant surten temes de la motxilla emocional que potser els germans d'acollida no entenen, encara que acaba sent enriquidor. Ara tenen una relació natural de germans i tenen un vincle molt fort", diu la Rosa.

VIURE D'UNA ALTRA MANERA

Quan parlo amb en Carles (42) i l'Héctor (44) falten quinze dies perquè arribi en Kirusha (6). "Tinc un compte enrere al mòbil amb els dies que falten perquè torni", explica en Carles. "Tot i que hi parlem un parell de cops al mes, no ens veiem des del Nadal. **La realitat del seu dia a dia és dura, amb problemes en un entorn socioeconòmic complicat i uns serveis socials precaris**". No és la primera experiència que els pares d'acollida tenen amb Ucraïna: ja hi van anar fa quinze anys per adoptar l'Stasik (18) i confien que hi tornaran per visitar en Kirusha i la ciutat on va néixer el seu fill. **Feia temps que pensaven en l'acollida com una opció però no ho havien fet quan l'Stasik era petit, perquè pensaven que potser era contraproductiu per a ell.** "Sempre ens havia demanat tenir un germà. En Kirusha no és exactament un germà, però li ha agradat tenir-lo a casa i ha sigut molt positiu per a tots", diu l'Héctor. Per al Kirusha és una oportunitat per conèixer una altra realitat i per a ells ha sigut molt enriquidor. "Continuarem acollint-lo mentre la seva família ucraïnesa pensi que cal. Aquestes criatures són supervivents, viuen en condicions dures i tenen un esperit increïble", comenta en Carles. La primera estada d'en Kirusha no ha sigut gens conflictiva i ja és capaç de comunicar-se en català. **El més difícil va ser establir unes pautes, unes normes i uns horaris als quals es mostrava reticent al principi, encara que s'hi va habitar.** I el moment de dir adeu? "Quan se'n va anar la casa va quedar buida. Sabem que en Kirusha va i ve, però vam quedar tocats".

I ARA QUÈ?

És inevitable tenir la sensació de buit quan se'n va el nen o la nena que aculls. "No deixa de ser un dol i és natural. Però juga a favor nostre que des d'un principi **sabem que és una acollida temporal i que probablement continuarem repetint l'experiència**", argumenta la psicòloga. I afegeix que aprofiten la tecnologia per continuar estant-hi en contacte amb fluïdesa, encara que no tinguem la quotidianitat del dia a dia.

És inevitable tenir la sensació de buit quan se'n va el nen o la nena que aculls

La Rosa explica que amb els anys **han après a viure el moment, el dia a dia, de cada acollida**. Que en Sasha torni depèn de l'evolució del nen i de la família, però també de la situació del país i de les lleis. "A mesura que passin els anys ja veurem què passa, la cosa segura és que sempre serem la seva família d'acollida", afirma. **Mai ha recomanat acollir perquè és dur, intens, i suposa molta feina i dedicació:** "Hi ha qui pensa més en la pena i el dolor de quan se'n van, però acollir és un acte de generositat perquè et condiciona la vida. Jo em sento la seva mare però no ho soc, i ells viuen entre dos mons. Quan venen aquí tenen recursos, una família que els cuida i límits als quals no estan acostumats. Per a ells és l'oportunitat de conèixer un altre model de família, on tothom s'estima i es respecta".

En tot cas, **el fet que l'ONG TANU, a més de les acollides, treballi a Ucraïna amb l'entorn familiar de les criatures permet que hi pugui haver canvis més profunds en la vida de les persones acollides**. Es generen uns recursos valuosos que s'afegeixen a l'experiència vital potent que s'enduen les criatures després de l'estada a Catalunya.

L'oportunitat de viure una vida 'normal'

TANU, creada el 1999, és una ONG petita amb 165 socis, uns 40 dels quals són acollidors. Veuen l'acollida com una oportunitat per donar als infants un referent de famílies normalitzades en què no hi ha alcohol, ni prostitució, ni violència ni mancances en el seu dia a dia. Després de les estades i de conèixer models de vida estructurats, els infants disposen d'eines per reproduir un altre model que també han viscut. Josep Muñoz, el president, explica que les experiències funcionen: "Els nois i noies que ara tenen entre 20 i 25 anys i que vam acollir quan en tenien uns 6 estan bé, no són delinqüents ni tenen problemes amb l'alcohol". Afirma que no tindria sentit acollir infants i tornar-los a les famílies ucraïneses sense més, i per això milloren el seu entorn i les condicions desfavorables: "Tenim una dotzena de treballadors socials que fan un seguiment de les famílies sobre què mengen, la higiene o possibles problemes amb l'alcohol".